

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdüğü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

8

MAYIS 1940
ÇARŞAMBA

Numara : 245 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Bir İtalyan Nazırı
Berline gidiyor

Roma, 8 (A.A.) — Halk kültürü
nazırı Alexandre Pavolini, İtalya
İmparatorluğunun kuruluşunun yıl-
dönümünü münasebetle 9 mayısta
Alman propaganda nazırı Göbels
ile buluşmak üzere Berline hareket
etmiştir.
Diğer cihetten Alman münaka-
lat nazırı Dr. Julius Dörmüller'in
Romaya geldiği haber verilmekte-
dir.

Ruzvelt

Cuma günü söyleyeceği bir nutukla
sulh teşebbüsünde bulunacak

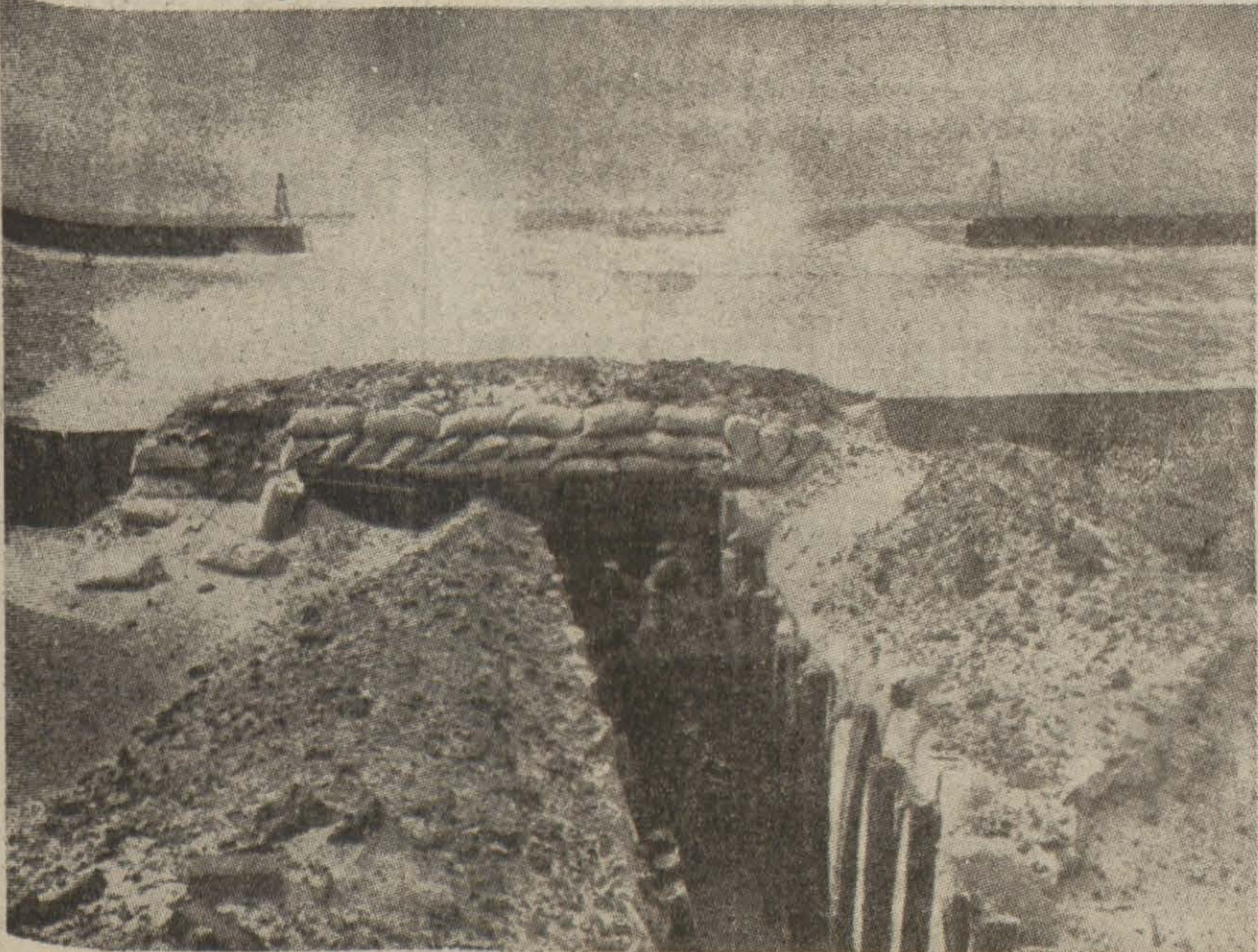
Londra, 8 (Radyo) — Vaşingtondan bildirildiğine göre, Reisi-
cumhur Ruzvelt önümüzdeki cuma günü öğleden sonra bir nutuk
söyleyecektir. Radyo ile bütün dünyaya yayılacak olan bu nutkunda
Ruzveltin sulh teşebbüsünde bulunacağı tahmin edilmektedir.

Vaşington, 8 (A.A.) — Röyter-
Reisicumhur Ruzveltin Avrupa anlaşmazlığı ile alakadar bir te-
şebbüsü hazırlamakta olduğu kanaati, Vaşingtonda fazlaşmaktadır.
Hattâ bazı müşahitler, beyaz sarayda sulh lehinde bir hareket ha-
zırlanmakta olduğu ve bu harekete vatikanın sulh lehine yapacağı
bir daveti ile birlikte başlanacağı fikrindedirler.

Holanda

Sükun içinde mü-
dafaa hazırlığına
devam ediyor

3 üncü sayfada göreceğiniz, Al-
man kıtalarının Holanda üzerine
yürümekte olduğu seklindeli
Amerikan telgrafını teyid edici
bir haber almamıştır.

Holandanın sahil istihkamlarından biri

İtalya Balkan mil- letleriyle çalışma birliği istiyor !

“Jurnal Ditalya,, mühim bir yazı neşretti

Cebelüttarık'ı
kapamak suretile
İtalyayı iktisaden
tecrit etmek isteyen

Müttefikler uğursuz bir hayale kapılmış!

Roma, 8 (A.A.) — Giornale d'Italia, müdü-
rünün imzasile “Cebelüttarık” serlevhasile neş-
rettiği bir makalede sadece Cebelüttarık'ı kapa-
mak suretile İtalyayı iktisaden tecrit etmek ve
onu âciz bir vaziyete getirmekle tehdit eden Pa-
ris ile Londranın yeni ve meşum bir hayale kapıl-
dıklarını iddia eylemektedir. Evvelâ şurasını te-
barüz ettirmek lâzımdır ki iyice silâhlanmış ve
çarşımağa azmetmiş büyük bir millete tatbik
edilen bir abluka her zaman zorlanabilir ve bu
ablukayı yapan memleket, Norveç hâdiselerinde
görüldüğü gibi, kendisini pek müşkül ve neticesi
meşkül bir maceraya atmış olur. Diğer ci-
hetten Cebelüttarık ablukasının İtalya için
hakikî bir iktisadî muhasara teşkil edemeyece-
ğini tasrih etmek lâzımdır. 1939 da İtalya liman-
larına Cebelüttarık'ın ilerisinde bulunan mem-
leketlerden 12 milyon 300,000 ton eşya gelmiş-
tir. Bu mühim bir rakamdır. Fakat bu eşyanın
büyük bir kısmı, yüzde 60 kömür, yüzde 20 si-
de madenî yağ ve parafin idi. Halbuki bugün
kömür İtalyaya kara yoluyla Almanyadan gel-
mektedir. Bunun içindir ki, kendi millî kömürle-
rini de kullanan İtalya, Cebelüttarık yoluyla ec-
nebî memleketlerden yaptığı ithalâtta tamami-
le vazgeçebilir. Madenî yağ ve parafin ise Ar-
navutluktan ve Avrupanın cenubu şarkisindeki
memleketlerden ithâl edilebilir. Nihayet hubu-

bat, selüloz, pamuk, yün ve yağlı maddeler gibi
1939 da Cebelüttarık yoluyla ithâl edilen diğer
maddeler ise Arnavutlukta ve İtalyan Afrika-
(Devamı 2 inci sayfada)

İSVEÇ

HAZIRLANIYOR!

İsveçte yapılan pa-
sif koruma tecrü-
belerinden, birinde,
zehirli gazla bayı-
lan bir genç kızı
ilk tedavi tatbik e-
diliyor. (Yazısı
2 inci sayfada)

Norveç kralının beyannamesi

“Norveçin şimalinde kuvvetli mevzilerimiz vardır;
bütün memleketi yeniden fethetme muvaffak olacağız,,
Namsos'a giren Almanlar şimal isti-
kametinde harekete geçtiler

Londra, 8 (A.A.) — Londra
radyosu, Kral Haakon'un Norveç
milletine hitap eden bir beyan-
namesini neşretmektedir. Beyanname-
de ezcümle şöyle denilmektedir:
“Norveç'in şimalinde kuvvetli
mevzilere malik bulunuyoruz. Hazırlanmakta olan yardım sayesinde
bütün memleketi yeniden fethetme

ğe muvaffak olacağız. Ricamızın
sebebi, düşman kıtalarının sadece
faikiyeti, karada ve bilhassa hava-
da teknik üstünlüğüdür. Vaziyetin
değişeceğine inanmamız için
birçok sebepler vardır. Almanlar
şimdiye kadar Norveçte harp de-
ğil kıtal yapmışlardır. Buna rağ-
men Norveç halkının maneviyatı

yüksek kalmıştır. Hükümetim ve
ben zafere kadar sebat etmeğe az-
mettik.”

ALMANLAR NAMSOS'A
GİRDİLER

Paris, 8 (A.A.) — Norveçteki
vaziyet hakkında alınan haberlere
göre Karpatlar mıntakasının Fran-
(Devamı 2 inci sayfada)

İSVEÇ

Kendini müdafaa için nasıl hazırlanıyor?

Bismarkı kahkahalarla güldüren Stokholm kalesi

İsveçin, kraldan daha fazla şayanı dikkat şahsiyeti kimdir?

Yüz seneden daha evvel, meşhur seyyah Aleksander von Humboldt Stokholm dünyamın en güzel beş şehirden biri olarak göstermişti. Takriben altmış sene evvel İsveç ziyaretini esnasında Stokholm kalesini gezen Bismarkı kahkahalarla gülmüştü. Halbuki bu "demirden başvekil", pek ender olarak gülerdi. Bu iki misalin de gösterdiği gibi, öyle şeyler vardır ki muhtelif insanlar üzerinde başka başka tesirler bırakırlar.

Ne de olsa kat'iyetle söylenebilir ki Stokholm kalesi insan üze- rinde hiç de gülünç bir tesir bırakmaz. Bu kalenin bütün noksanı belki de sadece şehrin kendine has güzelliğinin biraz bozmuş olmasındadır. Birkaç gün evvel acı bir istihza ile Brükselli bir gazeteci "Allah şahitlik eder ki Belçikada ne petrol, ne de demir var," diye yazıyordu. İsveçte bu ikiden birisi vardır. Ve bu servetin kendilerine bazı mecburiyetler yüklediğini de İsveçliler müdriktiler. Onun içindir ki hazırlıklarını yaptılar. Bu hazırlıklar fihihaka mütevazı geçmiş, fakat ne de olsa bugün yapılmış bulunmaktadır.

Maamafih İsveçin granitli dağları yalnız demir vermez. İsveçte fazla miktarda tahta, tuta ve bakır, bir sürü yiyecek maddeleri, arpa, çavdar, seker pancarı çıkar. İsveç hayvan ve balık da ıhraç eder. İsveç aynı zamanda Fransadan sonra dünyanın en çok arsenik ıhraç eden memleketidir.

Malumdur ki bu meşhur madenî zehir, zehirli gaz sanayii için (hayati bir zaruret!) İsveç sanayinin en önünde demir ihtisali ve imali gelir. İsveç milyonlarca ton iyil, sert ve yüksek kalitede demir ve çelik istihsal eder. İsveçlilere bazı mükellefiyetler yükliyen servet de işte budur.

Şimdi şimalin meşhur sanat-kârı Henrich İbsen'in Nordische Heerfahrt adlı piyesinde tasvir ettiği halin tekkerrür etmesine meydan vermemek lâzımdır. Bu zenginlik Stokholm hükümetini yüz senedenberi dillere dğestan olan bitarafılığına rağmen bir ordu beslemeye mecbur ediyordu.

Altı milyon fazla nüfusu ile 17 bin kilometrelik demiryoluyla ve yüz bin otomobiliyle İsveç Skandinavya mikyasında büyük bir devlettir. Ordunun harb vaziyetindeki mevcudu 500.000 den fazladır. Donanması 8 saffi harb gemisi, 3 kruvazör, 16 muhrib ve bunlara göre de birtakım küçük gemilerden müteşekkil olup 100 bin ton miktardadır. İsveçin - müstakillen hava silâhına sahip olan yegâne Skandinav memleketi İsveçtir - kısmîzamanı en modern teknikle mücehhez olmak üzere 400 kadar tayyaresi vardır. Stokholm müstahkem mevkinden başka şimalde de Kirunada demir madenlerini müdafaa eden müstahkem yerler vardır. Ayrıca birkaç hafta evvel de Gotland adasında bir müstahkem mevki inşasına başlanılmıştır.

Mart nihayetindenberi İsveçte bir silâhlanma nezareti vardır. Bunun başında Egon Gummoeson isiminde bir teknisyen bulunmaktadır. Bu adam İsveçin Kruppu mesabesinde Bofors demir sanayinin idarecilerinden birdir.

İsveçin Vestenas, Malmstadt, Karlsborg ve Ljungbuhedde hava, Karlskrona ve Göteborgda deniz üsleri mevcuttur.

Sovyet - Fin harekâtındanberi memleketin demir sanayii bütün takatıyla ve kısmen de geceleri

dahi çalışmaktadır. Kral Gustavın torunu veliahdım oğlu ve bütün memleketin kendisinden istikbalde büyük ümitler beslediği prens Bertilin idaresi altında bir heyet de Amerikaya gitmiştir. Bu heyet üç yüz tayyare, 400 de tayyare motorü satmalacaktır.

Zenginlik mecbur ediyor. Evveleri yavaş ve ihtimamla ve sonra da hararet ve süratle ilerleyen bu silâhlanma işlerini idare eden başvekil Albin Hanssondur. Şayanı dikkat bir adam... Hatta, birçok sahalarda İsveçin en meşhur şahsiyeti seksen iki yaşındaki Kral Gustavdan, bütün memleketin babasından, iyi tenis oyuncusundan, boş zamanlarında gayet güzel ve sanatkârane örgü işleri yapan ve bütün dünyada sanat ve ilim severliğiyle tanınmış olan bu zattan daha şayanı dikkat bir şahsiyettir!

Elli beş yaşında olan Albin Hansson kaba yapı ve köylüye benzer, saçsız başlı bir adamdır. Geniş ve köşeli yüzünün üzerinde koyu ve kalın kaşları vardır. Gözleri çok manalıdır. Dudakları ince ve çenesi Musolini gibi ileriye çıkık bir vaziyettedir. Başvekil aynı zamanda memleketindeki sosyal demokrat partisinin şefidir. O gençliğindenberi bu partiye mensuptur ve halen idaresi altında bulunan bu parti İsveçin en kuvvetli fırkasıdır. Gençliğinde bir ticarethanede çalışan Hansson sonraları gazeteciliğe başlamıştır. O tabii kabiliyet ve hususiyetleri ve sosyal demokrat partisindeki harekâtı çalışmaları sayesinde genç yaşında partisinin organı olan (Sosyal demokraten) gazetesinin redaktörlüğüne geçmeğe muvaffak olmuştur. Bundan sonra Hansson'a iktidar yolu açılmış bulunuyor ve Riksdag'a İsveç parlamentosuna mebus seçiliyor ve parti idare merkezine âzâ oluyor. Tam bir düzine senedenberi 1936 daki kısa bir devre istisna edilecek olursa - devamlı bir surette hükümette kâh şef, kâh harbiye nazırı olarak bulunmuştur.

Albin Hansson her sosyalistte bulunmayan ve bilhassa an'anevi bitaraf bir memleketin sosyalis- tinde ender tesadüf edilebilir bir hususiyete sahiptir. O ordu meseleleriyle yakından alakadardır. Hansson askerlik işleriyle bilfiil pratikte de meşgul olmak imkânını hattâ belki de istediğinden daha fazla bulabilmiştir.

Muhakkak ki İsveç 1937 yılında sarfettiği faaliyetle sağları ve solları ve bütün efkârı umumiyeyi silâhlanma programının tasdikına ikna ve teşvik eden başvekiline çok şey borçludur. Maamafih bu (müsilâh sulhçü) mukavemet görmemiş de değildir. Daha birkaç ay evvel uzun zamandanberi beraber çalıştığı ve sabık bir mekteb hocası olan hariciye nazırı Richard Sandler'den ayrılmak mecburiyetinde kaldı. Çünkü Sandler Sovyet - Fin harbi esnasında kendî sempatilerini diplomasi mantık ve muhakemesinin fevkinde ve arzı edilmez bir şekilde izhar etmişti.

Bu şimdi hemen, hemen unutulmuş gibidir. Bugün bütün dikkat memleketin öteki hududunda cereyan eden hâdisata çevrilmiş bulunmaktadı. Kral Gustav uzun senelerdenberi hükümetin şefi olan dostu Albin Hansson'a "sert, kal- mak talimatını vermiştir. Ve bu, başvekilin bir hususiyetidir. O her gün için gelmesi melhus hâdisatı büyük bir dikkatle takip etmektedir.

10:10 DEN SONRA GELEN Haberler

Bitaraf memleketlerde yarım milyon Alman işbaşında imiş!

Fransızca Parisuar gazetesinin Amsterdamdaki hususî muhabiri bildiriyor:

"Avrupanın hemen bütün bitaraf memleketlerinde Rays hükümetiyle kısmen doğrudan doğruya çalışan bir Nazi partisi mevcuttur. Almanya yoluyla Holandaya gelmiş olan bir İsveç gazetesi üçüncü Rays hükümeti namına muhtelif memleketlerde casusluk ve propaganda vazifeleri gören Almanlar hakkında şayanı dikkat malûmat vermektedir.

Bu gazeteye göre Norveçteki nazilerin yekünü on bin tecavüz etmektedir. Almanların mecmuu ise 20.000 den fazladır. Bunlardan maada Alman taraftarı otuz bin komünist de Norveçte yaşamaktadır.

İsveçte vaziyet biraz daha başkadır. Nasyonal sosyalistlerin yekünü daha düşüktür. Fakat buradakiler daha faaldir. Buna mukabil komünistler Norveçtekinden daha fazladır. Ayrıca İsveçte birçok Almanlar yaşamaktadır ki bir tehlike ânında bunların çok mühim vazifeler alacakları ümit edilmektedir.

Holandadaki nasyonal sosyalistlerin Führeri Mussert, 30.000 kişilik sadık ve iyi çalıştırılmış bir kuvvete malik olduğunu bizzat söylemişti. Fakat Holandaya taarruz olduğunda zaman bu memlekette yaşamakta bulunan 120 bin Almanın vaziyeti ne olacaktır? Bunların arasında birçok yahudiler ve mülteciler de var. Bunların hiçbir harekette bulunmayacakları muhakkaktır. Fakat bunların yanında fevkalâde faal naziler ve Alman dostu komünistler de bulunmaktadır.

Belçikada koyu nazi yoktur. Fakat burada da harekette bulunacak bazı unsurlar ve Alman temayülleri kuvvetli olan komünistler mevcuttur.

Yugoslavyadaki nazilerin miktârı 30 bindir. Romanyada ise 20 bin nasyonal nazi ciddi surette takip edilmektedir. Fakat bu memlekette kırk bin Alman yaşamaktadır. Bunların oynayacakları rol de bu gün için muayyen değildir.

İtalya, Balkan milletleriyle çalışma birliği istiyor!

(Baştarafı 1 inci sayfada)

sında mevcut olduğu gibi Balkan memleketlerinden de ithâl edilebilir. Çünkü İtalya bu memleketlerle sulh içinde yaşamaktadır ve sulh içinde yaşamağa devam edecektir. İtalya Balkan memleketleriyle teşriki mesai etmek istemektedir.

Bu gazte netice olarak şöyle demektedir: "Cebelüttarik ablukasının İtalya üzerinde

Paris ve Londra tarafından ümit edilen kat'i tesirleri yapmayacağı aşîkârdır. Cebelüttarik ile Süveyş ve Fransa ile İngilterenin Akdenizde ihdas ettikleri diğer sistemler herhalde kabili tecvîz olmağa bir hegemonyanın sarîh ifadesidir. Harp halinde muvaffakiyetli bir taarruza hedef olabilecek olan bu hegemonya sistemi bütün milletler için adalet ve hürriyet prensibine istinat eden bir Avrupa nizamı ile telif edilemeyecek bir rejimdir."

Holanda Sükûn içinde müdafaa hazırlığına devam ediyor

Amsterdam, 8 (A.A.) — Dün akşam 22'den itibaren Hollanda ile yabancı memleketler arasında ki bütün telefon muhavereleri kesilmiştir. Telefon muhaverelerine bu sabah normal olarak yeniden başlamıştır.

Bu sabah, üç Holanda radyası bir müdet çalışmamış ve bir müddet sonra normal surette işlemeğe başlamıştır.

Amsterdam, 8 (A.A.) — Röyter, enternasyonal vaziyet üzerinde endişeler artarken Hollanda, nerden gelirse gelsin her türlü hücumu mukavemet için hazırlıklarına sükûn içinde devam etmektedir.

Bu sabahki gazeteler, memleket müdafaaasının kendisine tevdi edildiği baş kumandan general Vinkelmann tarafından alınan tedbirleri büyük memnuniyetle karşılamaktadır.

Boksör Melih şerefine

Beyoğlu Halkevinde çay ziyafeti

Nevyorkta yaptığı müsabakalar birçok muvaffakiyetler kazanan Galatasaraylı boksör Melih şehrimize gelmiştir.

Beyoğlu Halkevi spor kolu gösterdiği muvaffakiyetten dolayı kendisine cuma akşamı saat yedide bir çay ziyafeti verecek ve Melih bu toplantıda sporcularla bir görüşme yapacaktır.

EN SON DAKİKA "Balkanlar da bir gün harp sahası olabilir!,"

Londra, 8 (Radyo, saat 18) — Norveç vaziyeti hakkında münakaşalara bugün gerek avam kamarasında, gerek lordlar kamarasında devam edilmektedir. Avam kamarasındaki münakaşalar esnasında muhalefet mebuslarından Herbert Morison söz almış ve hükümetin hareketini tenkid etmiştir. Mebus, Hitler hakkında uzun tecrübelerimiz olduğunu, binaenaleyh hükümetin, harbin başlangıcında daha şiddetle harekete geçmesi lâzımgeldiğini söylemiştir.

Lordlar kamarasında da işçi partisinden lord Bargebi söz almış, sandalyesiz nazır lord Henki hükümet namına kendisine cevap vermiş, bu arada hükümetin Norveçin cenubundaki kuvvetlerini çekmeye mecbur olduğunu, zira harb sahasının yalnız Norveç olmadığını, Holandanın, Belçikanın, Lüksemburgun, Balkanların da bir gün harb sahası olması ihtimalinin bulunduğunu söylemiştir.

Norveç Lehistan kuvvetleri de çıktı

Londra, 8 (Radyo, saat 18) — Paristen bildirildiğine göre, Lehistan kuvvetlerinden ilk kafilé Narvikte karaya çıkması ve müttefik ordularına litihak etmiştir. Lehistan başkumandanlığı tarafından negredilen bir tebliğde bu sevkıyatın bir tek kayıbsız yapılmaya muvaffak olunduğu bildirilmektedir.

Norveç Hariciye Nazırı Pariste

Londra, 8 (Radyo, saat 18) — Birkaç gündenberi Londrada bulunan Norveç hariciye nazırı Koht, bugün Parise gitmiş ve Fransız Başvekil Reno ile, harbiye nazırı Daladye, Başvekil muavini Şotan ve diğer hükümet erkânı tarafından karşılanmış, şerefine bir öğle yemeği verilmiştir.

Norveç harbi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

sada teşkil edilen Polonya "avcı" müfrezeleri geçende Narvik'e girmişlerdir.

Narvik civarında kar fırtınaları harekâta mani olmaktadır. Röros mıntakasinda çete muharebeleri Norveçlilerin lehine olarak devam etmektedir.

Alman pişdarlarının Namıos'a girdiği ve şimal istikametinde ileri harekete geçildiği teyeyüt etmekte ise de Molde ve daha bazı limanların Almanlar tarafından işgal edildiğine dair dolaşan şayialar hiç bir esasa istinat etmemektedir.

Sarhoş kadının marifeti Camın ortası budur, diye yumruğu indirmiş

Tahtakaledeki mahzende yatıp kalkan ve eline geçirdiği parayı yalnız içkiye sarfeden Hidayet isimindeki kadın, dün de Beyoğlunda kafayı tutsülemiş ve bir aralık Şerkeri sokağında 7 numaralı kahveci Velinin dükkânına giderek:

— Biraz da burada kafayı çekelim, demiş ve üst kata çıkmıştır. Aradan biraz geçince sarhoş kadın birdenbire coşmuş ve yumruğunu cama yapıştırmıştır.

Gürültüye koşuşanlar Hidayetin bileğinden kanlar fışkırdığını gör müşler hemen sıhhi imdat otomobili ile Haseki hastahanesine göndermişlerdir.

Pravdanın iddiasına göre Finlandiyalılar Ruslara bırakılan fabrikaları tahrip etmişler

Moskova, 8 (A.A.) — "Pravda" Finlandiya hükümetini her iki tarafın muahede mucibince diğer tarafın terketmeğe mecbur bulunduğuna malzemeyi olduğu gibi iadesini derpış eden sulh muahedesini ahkâmını ihlâl etmiş olmakla ittihâm etmektedir.

Pravda'ya göre, Finlandiyalılar sulhun akdini müteakip bilhassa Keksholm ve Ensodaki büyük serülos ve kâğıt fabrikalarını işe yaramayacak bir hale getirmişlerdir. Halbuki aynı gazeteye göre bu şehirler bombardmana maruz kalmamıştır.

Bu gazete, mezkûr fabrikaların en can alacak yerlerinde dinamit kurşunları bulunduğunu yazmakta ve bu tarzda hareket ile Petsamo'da sulh muahedesini mucibince Finlandiyalılara fabrikaları ve malzemeyi olduğu gibi terketen Rusların hareketi arasında bir mukayese yapmaktadır.

VAKIT matbaası

Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır

Kitap, mecmua, gazete basar. Tabiler namına dizgi işleri alır.

KADAR GELEN Haberler

Alman kitaları Ho-
landa istikametine
yürüyüşe geçmiş!GİR KAC SATIPLA
HADİSELER

Dahilae:

• İlk tedrisat meclisi bu sabah va-
minavni Halkın Nihadı riyasetinde
toplansarak ilkokulların kapanış ve
günlerini tespit etmiştir.

• Baş sınıfı köy okullarında 20 ma-
yısın dersleri kesilecek, 1 haziran
da imtihanlar bitecektir. Dört sınıf
köy okulları 13 mayısta tatil ba-
şlayacaktır. İstanbul dahilindeki okullar
da ise 27 mayısta dersler kesilecek
ve 22 haziran imtihanları bitmiş ol-
acaktır.

• Okulundaki ders yılında 16 Eylülde
başlatılan açılacak ve 30 Eylülde te-
dilatla bağlanacaktır.

• Mısır konsolosluğu, hükümetin
den aldığını emir üzerine, 6 Mayıs
kapatıp yaptığı yolculuk vizelerini
kapatmış.

• Bu vizelerin, Mısır askerî heyet-
inin gösterdiği lüzum üzerine ilga
edildiği ve bundan sonra Mısır
gözetim istiyenlerin yeniden konsol-
osluğa müracaat etmeleri lâzım
gelmektedir. Bu tedbirin,
son zamanlarda Mısır hükümeti ta-
rafından cenebilerle karşı alınan
sevkiyâde teribat arasında olduğu
anlaşılmaktadır.

• Etbank, kıymetli satışlarına vaz-
yet etmiş, işi filen idareye bağlamış-
tır. Tesbit edilen fiyatları göre kok
15 kuruş, Ankara 23 lira 56 kuruş,
İzmir 27 lira 67 kuruş olacaktır.
Kamradeciler de dükkânlarındaki
kumaşları bu fiyatlar üzerinden satma-
ya mecburdurlar.

• İtalya, memleketimizden deniz
yoluyla yaptığı ithalatını hemen
bittirmiş, denizden gelen malları
gözetim altına almıştır. Şimdiye ka-
dın İtalyan balıkçı gemileriyle nak-
liye edilen balıklar için de sehir-
liye hususî vagonlar gönderilmiş
ve bu balıklar İtalya için Sirke-
ciye taşınmıştır. İtalyaya satılan yu-
rtlarımızda da kara yoluyla sevkolu-
maktır.

• Türkiye ile İsviçre arasında seh-
irliye yapılmakta olan ticaret mül-
ki tarafı murahhasları tarafından
edilmiştir. Muahade ya-
dında Ankara'da imza edilecektir.
• İtalyaya ihraç olunan yumurta
ve taze balık için hususî müsaade
kararından verilen kredinin millî
devam edilmesi ticaret vekâletin-
den dün alâkadarlara bildirilmiş-
tir.

• Beşer senelik hapis cezaları Tem-
iz mahkemesince az görülerek hak-
kındaki karar nakzedilen Trakya'da
vaziyetinin casusların muhakemeleri tek-
rar yapılmış ve yeni karar ile ceza-
ları artırılmıştır. Bunlardan Bulgar
Büyük Morsli 8 sene 4 ay, Edirne
Büyük konsolosluğu kâtipi
Lambio, İtalyan tebaasından mühen-
diyeri yazbaşı Sinkov ve Edirne metro-
ne ve üçer yıl mecburi ikamete mah-
kûm edilmişlerdir.

• İngiltere hükümetinin daveti üzeri-
ne Türk mebuslarından ve gazeteci-
lerinden mürekkep bir heyet dün ak-
şamı Sempion ekspresle Londra'ya
hareket etmiştir.

• Dün geyrimizle nadir görülen
bir vaka olmuş, Zeki isiminde bir
genel yılan sokmuştur.

Haricte:

• Bulgar ordusunun yıldönümü mü-
nasevile, Svilingrada yapılan me-
rasim ve halk arasında müthiş bir
heyetle kutlanmıştır. Şimdiye kadar 60
çocuk olmak üzere 103 814 ve 125
varlık çıkarılmıştır. Telefonun daha
fazla olduğu tahmin ediliyor.

Holandanın Amerika elçisi
"malûmatım yok!," diyorHolanda ordusunda izinler kaldı-
rıldı; haricte telefon konuşmaları
inkıtaa uğradı

Vaşington, 8 (A. A.) — Harici-
ye ve harbiye nezaretleri Alman
kitalarının Holandayı işgal ettik-
lerine dair gece Newyorkta nesre-
dilen haber hakkında malûmatları
olmadığını beyan etmektedirler.

Bu haberde bilhassa şöyle denil-
mekteydi:

"Bremen ve Dusseldorf'dan ha-
reket eden iki Alman yürüyüş ko-
lu Levarde ve Arnhem istikame-
tinde Holandaya doğru ilerlemek-
tedir. Holandanın geniş mikyasta
askerî hazırlıkları ile münakalâtın
inkıtaa uğraması Alman kitaları-
nın harekete geçmelerine sebep
olmuştur."

Holandanın Vaşington sefiri Dr.
Loudon, Havas ajansına bu husu-
sta demiştir ki:

"Associated Press ajansı ta-
rafından bana telefonla verilen bu
haber hakkında hiç malûmatım
yoktur."

TELEFON MÜKALEMELERİ

Amsterdam, 8 (A. A.) — Dün
gece saat 22 de Holanda ile cene-
bi melekeler arasında telefon
muhabereleleri inkıtaa uğramıştır.
Alâkadar mahfellerde muhavere-
lerin bu sabah tekrar tesis edile-
ceği beyan edilmektedir.

Saat 23:45 te yaptığı nesriyat
esnasında Holanda radyosu alm-
masma karar verilen askerî ted-
birler hakkındaki tebliği bir kere
daha nesretmiş ve halkı vazifeleri-
ne dönen izinli askerlerin naklini
işkâl etmemek için simendifer davet
edilmiştir.

Londra, 8 (A. A.) — Dün gece
Holanda ile telefon muhabereleleri-
nin temini hususunda güçlük çe-
kilmiştir. Muhaverelelerin inkıtaa
takriben saat 22 ile 24:30 arasında
vukubulmuştur. Telefon muhava-
releri henüz tesis edilememiştir.

Resmî mahfellerde telefon ça-
ğırılmaları inkıtaa uğradığına ve
Holanda ile İngiltere arasında ir-
tibat temin edilemediğine dair ma-
lûmat mevcut değildir.

VAPURLARIN GİREMEYECEK-
LERİ MINTAKALAR

Amsterdam, 8 — Orduda ve don-
namda, Adl, müstacer ve fevka-
lâde bütün izinlerin kaldırılmasın-
dan dolayı, bugünden itibaren Hol-
landada şimdiden nakliyatı tah-
did edilecektir.

ORDUDA İZİNLER
KALDIRILDI

Lahaye, 7 (A. A.) — Orduda
bütün izinlerin kaldırıldığı res-
men bildirilmektedir.

Yalnız bütün izinler ilga edil-
mekle kalmamış, izinli efrad kâ-
milan kitalarına iltihak emri al-
mışlardır.

ALMAN AJANSINA GÖRE

Amsterdam, 7 (A. A.) — D. N.
B. ajansının salâhiyetleri bir kay-
naktan aldığı bir habere göre Ho-
landa ordusunda izinlerin kaldırıl-
ması beynelmîlî vaziyetteki ka-
rarsızlık dolayısıyla alınmış bir ted-
birdir.

İNGİLİZ AJANSINA GÖRE

Lahaye, 7 (A. A.) — Röyter
ajansı tebliğ ediyor:

Ordu izinlerinin kaldırılmasına
sebep olan vaziyet hakkında kat'i
bir şey söylenmemektedir.

matbuatı, iri başlıklar altında nes-
rettikleri yazılarda, yeni hâdiseler-
in pek yakında zuhur edeceğini
haber vermektelerdir.

Hamburger Fransdenblad, mül-
him kararlar verilmek üzere, di-
dikten sonra, Büyük Britanya'n-
nın bitaraf alayhindeki kasıt-
larından bahsediyor.

Bu nesriyat, nazilerin müttefik-
lerden evvel davranmak üzere ye-
ni teğebbüslere hazırlandıklarını
göstermektedir.

RUZVELT VAZİYETİ
TEHLİKELİ GÖRÜYÖR

Londra, 7 — Tatilini yarıda bı-
rakarak bugün Vaşingtona dönen
Cumhurbaşkanı Ruzvelt, gazetecilere
beyanatta bulunarak demiştir ki:

"Her an yeni hâdiselerin
zuhruru ve Avrupa harbinin yayıl-
ması muhtemel bulunduğundan
Vaşingtona dönmeğe karar ver-
dim."

HOLANDANIN AMERİKA SEFTİ-
RİNE FEVKALÂDE SALAHİYET

Vaşington, 8 (A. A.) — Holanda
hükümeti, Amerikadaki sefiri Dr. Ludo-
na fevkalâde ahal zuhuruunda Holan-
da hükümetinin cenebi melekeler-
deki mümessillerine her türlü tedbi-
yatı bulunması için emir vermiştir. Bu
emrin, Holandanın alman heyecanlı
haberlerle alâkadar olduğu zannedil-
mektedir. Holanda sefiri geçen cu-
martes günü hariciye nezareti erkânı
tarafından kabul edilmiştir.

Vaşingtonda bulunan Holanda dip-
lomatarından biri demiştir ki:

"Alman tedbirler tecavüz olduğu
takdirde çarpışacağımızı gösteren kat'i
bir delil addedilebilir. Alman propa-
gandası Holanda bir tecavüz karşın-
da kaldığı takdirde mukavemet et-
meyeceği kanaatini Amerikaya yay-
mağa çalışmaktadır. Vaziyetin böyle
olmadığına şüphe yoktur."

Veygand
Yakın Şark'taki harekât
için hazırlıklarını 15
mayısta bitirecektir!

Dün, Alman casusları tarafından
Çemberlayn ile Reno arasındaki bir
telefon görüşmesinin dinlenildiği
yazılmıştır. Londra ve Paris'ten tekliz
ettiği bu hâdisde etrafında Berlin
radyosu şu tafsilâtı veriyor:

Berlin, 7 (A. A.) — Çemberlayn
ile Reno arasındaki telefon muhava-
resine dair olan Alman tebliği şudur:

30 nisan'da, garbi Avrupa saatle
22:10 da Reno, Çemberlayn ile bir te-
lefon mükâlemesi yapılmıştır. Reno
mali meselelere temas ettikten sonra
general Veygand, emredilen hare-
ket için bütün hazırlıklarını 15 mayı-
sta ikmal edeceğini kendisine vaadet-
tiğini söylemiş ve Çemberlayn, bu
tarih harfiyen kabul etmemesi lâzım
geldiğini, çünkü bir gecikme vuku-
bulabileceğini ilâve etmiştir.

Bundan memnun olmadığı; anlaşı-
lan Çemberlayn orada, lüzumundan
fazla bir zamandanberi beklediği
cevabını vermiştir.

Reno, bundan sonra, basarılması iş-
tiza eden güçlüklerden bilhassa Tür-
kiye ile olan müşkülâtın bahsetmiş
ve bu münasebetle şu cümleyi kullan-
mıştır: "Talepler, günden güne artı-
yor..."

Çemberlayn, bunun üzerine, Türk-
lerle bir kere daha görüşeceğini va-
ad etmiş; fakat, orada, hoddinliklere
ve gurura nihayet verilemediğe, kat'i
hiçbir şey söylenemeyeceğini ifade et-
miştir.

Reno, manevî güçlükleri hallolmek
için elinden geldiği kadar çalışacağı-
nı söylemiştir. Bunun üzerine Çem-
berlayn; hazırlıkların sonunu en geç,
ayın 20 sine kadar kendisine bildir-
melerini Renodan Amirane denecek

Sovyet Milli
Müdafaa komiseriVoroşilof
vazifesinden
alındıSebeb, Sovyet Fin hare-
kâtı dolayısıyla yapılan
tenkitlermiş

Londra, 8 (Fransızca İstanbul)
— Moskovan Tass ajansının
verdiği bir habere göre Sovyet mil-
li müdafaa komiseri mareşal Vo-
roşilof yerine milli müdafaa
komiserliğine Timoçenko tayin
edilmiştir.

Mareşal Voroşilofun başka bir
vazifeye tayin edileceği söylen-
mektedir.

Mareşal Voroşilofun vazifesin-
den affı, Sovyet - Fin harbi hare-
kâtı esnasında ileri sürülen bazı
tenkitlerden ileri geldiği Londra
mahafillerinde zannediliyor.

SOVYET AJANSININ
TEBLİĞLERİ

Moskova, 8 (A. A.) — Tass
Sovyetler Birliği yüksek Sovyet
meclisi riyaset divanı, müdafaa
halk komiseri mareşal Voroşilofu
bu vazifesinden af ederek Sovyet-
ler Birliği halk komiserleri me-
clisi ikinci reisliğine ve halk ko-
miserleri meclisinin müdafaa ko-
mitesi reisliğine getirmiştir.

Kiev hususî askerî muntakası
kumandanı mareşal Semion Ti-
moçenko da Sovyetler Birliği mü-
dafaa halk komiserliğine tayin
olunmuştur.

Moskova, 8 (A. A.) — Tass
Sovyetler Birliği yüksek Sov-
yet meclisi riyaset divanı, birinci
sınıf ordu kumandanlarından Se-
mion Timoçenkoya, Grigori Ku-
lik'e ve Boris Şapşonikof'a Sov-
yetler Birliği mareşali ünvanını
vermiştir.

Çemberlayn
Musoliniye
mesaj gönderdi!

Roma, 8 (A. A.) — Birkaç haftalık
bir gayubetli müteakip Londradan
avdet etmiş olan Sir Persi Lorenin
birbirini arkasından kont Ciano ve
Musolini tarafından kabul edildiğine
dair verilen fakat teyeyti etmiyen
haber, diplomatik mahfellerde alâka
uyandırmıştır.

Aynı mahfellerde hasıl olan kana-
ate göre İngiltere sefirine Musoliniye
Londra hükümetinin mühim bir nota-
sını tevdi etmek vazifesi verilmiştir.
Hattâ bu mahfellerde Çemberlaynın
Musoliniye bir mesaj gönderdiğinden
de bahsedilmektedir.

Diğer cihetten Sir Persi Lorenin
dün kont Ciano ile görüştüğü aynı
mahfellerde tekliz edilmektedir.

Almanca dersler

Seri ve asrı "HABER" Meto-
diyle ve mutedil ücretle ders al-
mak istiyenlerin "Almanca öğret-
meni" ismine mektupla gazetemi-
ze müracaatı.

bir eda ile istemistir.

Mükâleme, nezaketli sözler teati-
sinden sonra, 22:25 de bitmiştir. Söz-
e nihayet vermeden evvel, Çemberlayn
Fransızlar tarafından gene ihtiyatsız-
lık yapılmaması için icap eden ted-
birlerin alınmasını Renodan istemiş-
tir.

No. 102

Yazan: Orhan Rahmi Gökçe

— Ben, dedi, Orta Avrupa
Çingeneler kralının kaçırılan kı-
zı prenses Dorigayım. Bu, bü-
yük bir sürdür. Yalnız şunu bil ki
ben kaçırılmadım. Kendim kaçıp
Roma hükümdarına geldim. Ba-
bamın tacı tehlikede idi. Onu
kurtaracaktım. Papa haber aldı
ve beni yakalatarak buraya gön-
derdi.

Anladın mı şimdi delikanlı!..

— Evet..

— Fakat mademki ısrar ettin,
sordun, gel suraya kadar gel, sa-
na bir şey daha söyleyeceğim.
Delikanlı onun karşısına dikil-
di.

Delikanlı hâlâ ona bakıyordu:
Genç kızın çehresinde, gözle-
rinde ancak Çingene dilberlerin
de bulunan müthiş bir füsün ve
sihir vardı. Vücudunun bütün
kıvraklığı ve harikulâde inceliği
de esasen bunu gösteriyordu.

En taş ve duyguşuz bir kalbin,
bu gözler karşısında titreyip sar-
sılmasına imkân yoktu. "Elini
delikanlının omuzuna vurdu:

— Merakını tatmin ettin deli-
kanlı.. Fakat bütün bunları bir
daha kimseye açmayacaksın, bu-
rada benim elimde mahkûm kala-
caksın.

Ve bunu söyler söylemez iki
adım geriye çekildi. Delikanlı va-
zietli kavriyamadın ayağının altın-
daki tabanın, üstündeki dört
köşeli küçük halı ile beraber sü-
ratle ayağına doğru kaydırdı ve
kendisinin de o parça üstünde
kaybolup gittiğini anladı.. Bu,
bir nevi asansördü.. En son du-
ğuş noktasında birdenbire yerin
den sıçradı ve kılıcını çekti:

— Hay Allah belâsını versin
bel. Ne pis, ne berbat şehirdir
bu! Gizli yollar, dolaplar, dala-
vereler ve bin çeşit marifet..

Dört köşeli bir oda içinde idi..
Burası pek fena da gözüküyordu.
Sağ tarafta bir demir kapı
vardı. Yaklaştı, açmak istedi, na-
file..

Odanın bir köşesinde adetâ ba-
ca gibi dimdik, yukarı doğru u-
zayıp giden başka bir yol vardı.
Oraya yanaştı. İçerisi gözükmi-
yordu. Bu bacadan çıkabilirdi. Fa-
kat nereye!

Vakti geciktirmeden duvara
tutundu ve tırmanmağa başladı..
Biraz sonra karanlığa dalmış-
tı. Anımsı, bu ne olduğu belirsiz
yolun sağa saptığını anladı. Artık
tırmanmak değil, yarı sürü-
nerek gitmek lâzımdı.

— Tuhaf, lânet olsun! dedi-
bu nasıl şey!..

Ne kadar ve ne istikamette git-
tiğini bir türlü anlayamıyordu.
Bir iki dönemeçten daha, bir de-
fasında sağa, bir defasında sola
kuvrıldı. Mutlaka bir sarayın du-
varlarının içinde idi. Birdenbire
gene inmeğe başladı. Fakat bu
inişi çok az sürdü.. Anımsın sağ
tarafa hafif ve zayıf bir ışık sü-
zülüşü görür gibi oldu. Burada bir
kapak vardı. Gözlerini aralığa da-
yadı:

— Mükellef bir oda!

Diye mırıldandı ve kapağı bir
iki defa kımıldattı. Kapak onu
çok uğraştırmadan açılıverdi ve
delikanlı, başını çıkararak etrafı-
na baktı. Kenarda muhteşem de-
nebilecek bir karyola vardı ve o'nun
üstünde genç bir kadın veya
kız yatıyordu. Sarı, sık dalgalt

saçları, bir ipek yığını halinde
yastığı doldurmuştu. Duvarlarda,
büyük tablolar gözüküyordu. De-
likanlı, hiç bir çırtı bile yapma-
dan yerinden çıktı. Kapak sessiz-
ce indi. O, bir göminenin yan ta-
rafından çıkagelmisti. Ve kapak,
duvarın renginde, hiç belirsiz bir
şeydi. Şimdi ne yapacaktı?

Verdiği karar şı oldu:

Kapıyı açıp savuşmak.. Kılıcı
nı çekti. Çünkü kapıdan çıktıktan
sonra bu meçhul sarayın usakları
ile karşılaşması ihtimali -ek fazla
idi. Ayak ucuna basarak yürür-
ken, birdenbire masanın üstün-
deki büyük ve muhteşem bir ger-
danlığa gözü ilisti, durakladı. Bir
merak sevdile konsola yaklaşıp
bu muş'şa, üstü iri elmaslarla
örülmüş parçayı alır almaz, sa-
rası kesildi. Yutkundu. Gözleri
bir tuhaf oldu. Ona tekrar baktı:

— Evet, o!.. Annemin gerdan-
lığı.. İşte, üstündeki harfler bile
değişmemiş..

Her tarafı titriyordu.

Birdenbire kanı, beynine hü-
cuf etti:

y:dem?Bl.

— Demek ki ev, annemi öl-
düren Venedik kumandanı ile a-
lâkadar bir evdir.. Allahım, sen
ne büyüksün? Mücazat gününe
beni ne kadar çabuk yaklaştır-
dın!..

Zavallı anneciğim, işte ettiğim
intikam yemininin günleri geldi..
Delikanlı, gerdanlığı eline ala-
rak karyolaya doğru yürüdü.
Genç, ve meçhul kız, karyolasın-
da hafif bir hareket yaptı.. Onun
yüzünü göremiyordu. Fakat gü-
zel olduğu muhakkaktı. Beyaz,
güzel elleriyle yüzünü örtmüş,
tatlı tatlı uyuyordu.

Biraz durdu.. Odada bir yaban-
cının mevcudiyeti, genç kıızı bu
derin uykusunda haberdar etmiş
olacaktı ki, bir defa daha kımıl-
dadı. Sonra yüzünü delikanlının
olduğu tarafa çevirdi..

—Aman Allahım! Ben rüya
mı görüyorum?.. Delirdim mi
yoksa!

Gözlerini oğuşturdu, tekrar
baktı:

— O!.. O!.. Sevdiğim kızım
evinin içinde, onun karşısında,
hattâ karyolasının dibindebulu-
nuyorum.. Fakat onun, annemi
öldürenlerle alakası mı var ki!..
O takdirde ne yapacağım?.. Aşk-
la yemin ve intikam arasında çıl-
dırmamak mümkün müdür?

Genç kız, son bir hareket yap-
tı ve gözlerini açar açmaz, korku
ve dehşetle doğruldu:

Karşısında eli kılıçlı, meçhul
bir delikanlı kendisine bakıyordu.

— Susunuz, tek kelime söyle-
meyiniz!

Kız, vücudunun çıplaklığını
örtmeye çalışıyor ve ona bakıyor-
du:

— Fakat..

—Susunuz diyorum, susunuz..

Kız, sapsarı kesilmişti. Kork-
makla beraber, gözlerinin içinde
bir nevi gurur ve şiddet gözükü-
yordu.

— Susmazsam?..

— Kabaca harekete mecbur
kalırım.

— Fakat bir hırsız, ancak is-
tediğini çalar ve geçer.. Ben size
mukavemet etmiyorum.. Çalınız
ve gidiniz.

(Devamı var)

Secme fıkralar

Elektrik

Karadeniz şehirlerinden biri-
nin uzak bir köyünden kasabaya
gelmiş olan bir adam, işini göre-
meyer, o gece, aynı köy hal-
kından kasabada oturan bir bi-
diğine misafir kalmış. Evdeki e-
lektrik tesisatı ve lambaların ya-
kılıp söndürülmesi bunun mera-
kını celbetmiş. Hattâ yatakta bi-
le bununla meşgul olmağa başla-
mış. Buna bir türlü akıl erdire-
meyince büsbütün uykusu kaç-
mış ve nihayet yanında yatmak-
ta bulunan ev sahibine seslene-
rek:

— Ula Ahmet ula, hao (1)
elketuruğun yağı hao porılardan
mı (2) gelyi. (3)

Diye sormuş. Bu sestən uya-
nır gibi olan ev sahibi, yatağın
içinde sağa sola dönerek derinden

bir (Hı) çekmiş. Misafir duy-
mamış olduğundan sorgusunu
tekrarlamış, ve artık uyanmış o-
lan ev sahibi sinirli bir halde:

— Yo ula yok, o deldür del
(4) demiş ise de elektriği yakan
ve söndüren duvardaki düğme
hakkında da malûmat almak isti-
yen misafir:

— Pekey, kapıdan içeriye gi-
rerken, orada bir şeyun kulağını
püktün elketuruk yandı, gene
onu püktün elketuruk sondı, ya
bu ne olyi. (5)

— Ona tüğme derler, pükersin
çereyan keçer, pükersun çereyan
keser.

Deyince:

— Elânde piçağın yoğdı, çe-
reyanı nasi kestün ula, demiş.

(1) su, (2) boru, (3) geliyor,
(4) tel, (5) oluyor, (6) nasıl.

Onbeş yaşında öleceği sanılan adam Bugün yetmiş yaşın- dadır ve dipdirdir Puflla yatakta mı, kuru tahta üstünde mi yatmak iyidir?

Bir müddet evvel Londra'ya, seyyah sıfatıyla saçları karma, karışık, fakat gözleri pırıl pırıl yanan ufak tefek bir adam geldi. Bunu birçokları tanıyıyordu. Fakat Amerikada herkes bilirdi. İsmi, herkesin ağzında dolardı.

Bu adam, otuz seneden ziyade bir zamandır milyonlarca Amerikalıya hayatta ne yemek, ne içmek, nasıl yaşamak, ne giyinmek lazım geldiğini öğreten bir adamdı. Adı Bernar Makfaden'di. Bu adam Amerikada bir mecmua neşrediyor ve takriben otuz milyon kişiye okutuyordu.

Bernar Makfaden'in başkaları na sıhhat ve mukavemet dersi verebilmeye hakkı vardır. Zira kendisi beş yaşındayken babası ölmüştür. Sekiz yaşına geldiği zaman annesi öldü. Akrabaları tarafından yetiştirilen bu öksüz ve yetim çocuğun onlardan da işittiği söz şu oluyordu:

— Senin ciğerlerin zayıf.. Ya kında öleceksin!

Fakat genç Bernar, ölmek niyetinde değildi. Bu delikanlı bilakis bir atlet olmak istiyordu.

Bir çiftlikte ağır işler yaparak yetiştirdiği için günde asgari on dört saat çalışmak kabiliyetini deyd. Geceleri de geç vakitlere kadar kitap okur, kendini aydınlatmağa çalışırdı.

Günün birinde oturduğu kasa, banm kahvesine giderek kasabayı tehdide boğan bir zorbanın çenesini dağıttı.

Ertesi günü yalmayak gezmekten bıktığı için patronundan bir çift ayakkabı istedi. Vermediler ve kendi istediğini kendi tedarik etmek üzere kasabayı terk ederek gezdi tozdu. Türlü işler gördü. Ağ kaldı. İyi vakitler geçirdi.

Nihayet bir "Jinnastik dershanesi" açmağa karar verdi.

Bernar'ın jinnastik hakkındaki fikirleri bambaşkaydı. Fakat bu fikirleri takdir edenler bulunuyordu. Bir taraftan da mecmua neşrederek kendisine daha geniş bir alâkadar muhiti tesis etti. O zamanlar, halk arasına fena halde kök salmış ve fakat teşhiri memnu bulunan bir sari hastalığa dair de ağır neşriyat yaparak büyük münakaşalara sebebiyet verdi. Salâhiyyetler makamlar, evvelâ onun bu tahrikâtı karşısında durakladılar, sonra 250 İngiliz lirası ceza ile bir sene hapse mahkûm ettiler.

Fakat Bernar bu hükmü temyiz etti ve temyiz mahkemesi devam ettiği sırada Amerikada bir ileri bir geri seyahatler yaptı. Halk arasında o kadar şöhrat kazandı ve sevilmeye başladı ki, kendisine dokunmak mümkün olamıyordu. Amerikan reisicumhuru tarafından affolundu.

Bundan sonra Bernar sözü tamamen dinlenir bir adam oldu. Kendisi muayyen bir perhiz üzerine yaşıyordu. Herkese de bunu tavsiye ediyordu. Onu takip edenler çoğaldı. Tavsiyeleri garip olmasına rağmen yerine getiriliyordu. Meselâ yumuşak, puflla döşeklerde, kalın yorganlar altında yatmaktansa, bir battaniyeye sarılıp kuru tahta üzerinde yatmağı öğüt veriyor, böylece sağlam bir belkemiğine malik olabileceğini söylüyordu.

Kat kat elbise giymek itiyadına hücum ediyordu. Hele kadınlara mayo giydirdiği için bir kere de tevkif edilmişti.

Şimdi 70 yaşında bulunan Bernar'a sordular:

— Nasılsın? Keyfin, sıhhatin nasıl?
Ak saçlı genç adam cevap verdi:
— Arslan gibiyim.
— Ne iş görüyorsun?
— Nevyorkta bir sanatoryum kurdum. İçerisinde dört yüz hasta var. Tenessi şehrinde 450 genç bulundugu bir askeri mektep açtım Miyami şehrinde bir "Jinnastik enstitüsü" tesis ettim; 225 müdavimi var. Bundan başka Hudson nehri üzerinde çok küçükler için bir eğlence yeri kurdum. Bundan başka, hepinizin bildiği mecmuamı çıkarıyorum.

— Memlekette herkesin memnuniyetini yapmak usulü ne dersiniz?

— Ben buna çok taraftarım. Eğer demokrasiler, kendilerini müdafaa etmek istiyorlarsa, diktatör memleketlerdeki insanlarla bedenleri aynı sağlamlıkta olmaları lâzımdır. Bu hususta onların metodlarını takip etmeye mecbur değiliz. Fakat jinnastik hususunda onlardan faydalı bir ibret alabiliriz. Bir milletin kuvveti, silâhlarına olduğu kadar ahalisinin sağlamlığına da bağlıdır.

Bernar Makfaden, kazandığı parayı, yine sıhhat için propaganda yapmağa sadfediyor. Sıhhat o kadar ehemmiyet veriyor ki, böylece yalnız para düşkünlü olan zenginlerden daha çok yaşayacağı şüphesizdir.

ZAMANE ÇOCUKLARI
Çocuk satıcı kızı — Verdiğin kalem uçlarını geri getirdim. Çok yanlış yazıyor.

Anadoluhisarında Cinayet

17

Nakleden:
ILHAMI SAFA

— Maalesef öldürdüler!.. Artık bu cürüm ortağın senin gibi zavallı bir meflûcu kollarım arasında taşıyamayacak. Onun katili de buradan pek uzakta değil. Sizin bahçenin içinde. Çalıların arasında elleri ayakları bağlı olarak beni bekliyor. Onu tam sizin bahçeden içeri girerken yakadım ve Abidin anahtarlarını onda buldum. Eminim ki bu herif sendeki şamdanı alarak elindekilerle tamamlayacak ve senin de hesabını görecekti..

— Ustad fazla hayale kapılmışsınız. Abbas benim hiç bir zaman cürüm ortağım olmamıştır. Onun da kendi hesabına çalıştığı anlaşıyor.

Bu serserinin sesi ve hareketi bu noktada, bu son sözlerinde hiç bir tereddüd ve şüpheye meydan vermiyordu. Zaten her şeyi itirafa başlamıştı.

— Bütün dedikleriniz doğrudur. Benim adım Sabahaddin'dir. Ve ben hakikaten Mustafa Nazminin elindeki şamdanı almak fikrinde idim. Bu maksadla Anadoluhisarına taşındım. Çünkü Mustafa Nazminin burada bir köşk satın aldığı, bütün eski, antika malıye birlikte şamdanı da buraya yerleştirdiğini ve başına Abbasi muhafız olarak koyduğunu öğrenmiştim. Diğer taraftan Mehmed Selâm da gözden kaybetmiyordum ve bir gün Selâmın da buraya geleceğini biliyordum. Hulâsa bir gün Hüveyt türbesinin üç şamdanı bu Anadoluhisarı denilen küçük köyde toplanacaktı. Kimsenin bilmediği büyük, muazzam servetin anahtarları bir iki kilometre içinde üç kişinin elinde bulunacaktı. Ben hareket geçmek için bu hâdiseyi bekliyordum. Evvelki gün benim beklediğim bu muazzam hâdiseye vukua geldi. Mehmed Selâmın cesedini muayene için beni çağırmanız zaman kırık vitrinin içinde şamdanın yerini tayin ederek Abid'e birlikte bunu kaldırmak çarelerini araştırmaya başladık. Bu iş bizim için pek de güç olmayacaktı. Çünkü

kü meflûc bir doktordan kimse, nin şüphe etmeyeceğini tahmin ediyorduk.

— Bu sahte doktorluğu nasıl tedarik ettin?..

Taharri memurunun bu sualine de yalancı doktor açıkça cevap vermekte tereddüd etmedi:

— Yemende iken hakiki doktor Ahmed Şemseddini tanıdım. Bu zat bir gün benim yanımda kalb sektesinden öldü. Tıbbi bana benziyordu. Onun şahadetnamesini, cüzdanını ve vesikalasını aldım. Anadoluhisarında doktorluk etmeyeceğime göre bu vesakten istifade etmek güç bir şey değildi ya.. Sonra hakikaten bana çok sadık bir arab usagım vardı: İşte bildiğiniz Abid.. Bu adam şahiden dilsiz olduğu için her hususta işime yarıyordu.

— Şamdanı çalmak için kullandığın vasıtaları gelelim: Mustafa Nazmiyi tehditlerle ürktürerek bu maksada vasıl olamıyordum, değil mi?

— Ben şimdiye kadar böyle bir şey yapmadım ve böyle boş şeylerle uğraşmayı beyhude adedim. Ben bu gece köşkü basacaktım ve aynı zamanda Abidi kurtaracaktım. Fakat demek ki başka birisi benden evvel davrandı.

— O halde, senin sözlerinden Fahireyi de senin kaldırmadığını inanmak lâzımgeliyor.

— Hayır, Fahire ile hiç alâkadar olmadım.

— Sözlerin benim için kâfi değil. Sana inanmak için çok saf olmak lâzımdır. Yalırı baştan başa geleceğim.

Nasıl isterseniz..

— Önünden yürü bakalım! Evvelâ bodrumdan başlayacağım. Sabahaddin, sanki başına gelecekleri kabul etmiş, her şeyi razi olmuş gibi boynunu eğdi. Odasında eski konsolun üstünde duran petrol lâmbasını eline aldı, yürüdü. İki merdiven indiler. İkinci merdivende Sabahaddin geriye dönerek:

— Beyhude iniyoruz, dedi. Burada hiç bir şey yok. Çünkü

deniz seviyesindedir. Hatta tarafı metrük bir kayıkhanede Zemin ne kadar ıslak.. Genç kadın değil, köpek bile yaşayamaz burada. Hem neresine salıyacağım?.. Buyurun hepsi bu!.. Ve lâmbayı bodrumun her tarafına gezdirdi. Arkasında Burhan Şefik, elindeki elektrik lâmbasını ayrıca sağa sola gezdirmiyordu. Hakikaten ıslak toprak ve evin temellerine aid duvarlardan başka bir şey görülmiyordu. Tam geriye döneceği sırada Burhan Şefik gözüne duvarın tahtalı bir kısmı ilmişti:

— Bu nedir? Bu tahta perdenin ne lüzum var?

— diye sordu. Sabahaddin birden şaşırarak:

— Hiç! dedi. Ne bileyim, evvelâ pırkırken temel duvarının bir kısmını muhafaza için mi? nedem? böyle bir tahta ile örtmeye mecbur olmuşlar.

Burhan önündekini iterek durumuna indi. Onu arkasında bırakmamaya dikkat ederek tahtalı perdenin yanına kadar götürdü.

— Çek şu tahtayı!.. diye emretti.

Sabahaddin tahtayı çekmekten altından bir insanın geçebileceği demir bir kapı çıktı.

— Ağ bu kapıyı!..

Genç taharri memurunun emri önünde sahte doktor bir lâmba za tereddüd etti. Burhan bağıracak emretti:

— Ağ şu kapıyı diyorum!.. Oteki yine tereddüd ediyor. gözlerinden ateşler fışkıran Burhan onu kolumdan tuttu ve piya doğru itti:

— Haydi çöbük ol.. Bir dakikanı kaybedecek vakitim yok!..

Sabahattin bu emre boynunu bükerek itaat etti. Ağır demir kapının ne anahtar ne anahtar deliği vardı. Sabahattin yanındaki duvarı bir taşını çekince kırıldı. Arkasına elini soktu. Sonra kapıyı itti; gıcırdayarak açıldı. kapının öbür tarafından garip bir koku taharri memurunun yüzüne çarptı..

Burhan, Sabahattini kolumdan tutarak:

— Evvelâ sen gir bakalım dedi.

Sabahattin istemiye istemiye mahzene girdi ve bu dar, kararmış, her tarafı temiz kâğıtlarla kaplı odayı elindeki lâmba ile aydınlattı. Burhan Şefik bu perdenin resiz ve rütubetli odayı hayretle tetkik ederken tavanın bile kâğıtlarla döşenmiş olduğunu gördü. Sonra elindeki lâmbayı köşeye de bir dolap içindeki eşyaya da veyceh ederek:

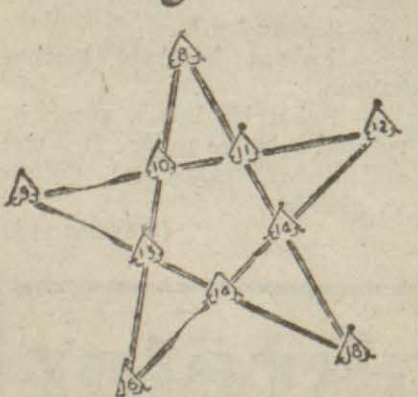
— Anlaşıldı, dedi. Burası da sizin hazineniz.. Aldanıyorsam Hüveyt türbesi şamdanlarından birisi bu zarif dolapta olacak.. (Devamı var)

Kadın — Biraz evvel konuştuğum kadın kimdi?

Erkek — Aman sus, rica ederim. Ona, senin kim olduğunu anlatmaya kadar akla karayı seçtim.

Oyun

KAMP

Bir kampta çadırlar yukarıda gösterilen şekilde dizilmiştir. Beş sıra var her sırada 4 çadır bulunmaktadır.

Her çadırdaki erlerin sayısı rakamlarla gösterilmiştir.

Erleri çadırlara o suretle yerleştirin ki her sırada bulunan dört çadırın içindekilerin mecmuu 50 olsun.

Dünkü parçalanmış pastanın düzelmiş şekli.

Hikâye

Arkamdan bir ses işittim:
— İhtiyar papağan! Buralarda ne dolaşıyorsun?

Soğuk bir banyodan çıkmış gibi, tüylerimin ürperdiğini hissettim. Bu ses bana yabancı değildi. Başımı çevirdim: Onun sesi, beş sene evvel bir müddet kendisiyle yaşadığım Sevimin sesiydi.

Yanında kendisinden daha genç bir erkek vardı, Benimle korkusuzca konuşuyordu. Pervasızca, onu da avucu içine aldığı ve çekinmediğini anladım. O hâlâ, gözlerinin yanındaki kırışıklara ve ağzının etrafındaki çizgilere rağmen, iri elâ gözlerinin cazibesile benim gibi birkaç erkeği kadro harici edecek kadar taze ve güzel görünüyordu.

— Koyun sürüleri arasında dolaşan kurtlar gibi, şuraya biraz hava almağa çıktım!..

— Dedim. Yanındaki genç, böyle bir kadına sahip olmaktan duyduğu gruru saklayamayacak kadar gen ve mesut bir halde omuzlarını kaldırdı ve beni hakir gören bir bakışla süzdükten sonra:

— Haydi yürü sevgilim! dedi.

Sevime kolunu uzattı, sakın ve mağrur, birlikte yürüdüler; parkın tenha ve kimsesiz tarhları arasında, tıpkı bir kurtla bir papağanın yürüyüşü gibi, kol kola, başbaşa, uzaklaştılar. Ağaçlar arasında kayboldular.

Sevim benim için büyük bir mazi, büyük bir aşk, büyük bir servet ve aynı zamanda da büyük bir dertti. Şimdi ben o maziye anarak, o aşkın âzap ve ızdıraplarını gözönüne getirerek, mahvolan servetin açtığı derin uçurum içinde arpacı kumrusu gibi düşünürken yalnız bir noktadan müteselli bulunuyordum: O benim için aynı zamanda bir şemset, bir belâ ve bir dertti. kaybettiklerime mukabil, şimdi bu dertten kurtulmuşum. Kaygısız, belâsız, ızdırapsız yaşıyordum. Şimdi, yalnızlığın ızdıraplarıyla mücadele ediyordum. Onu da yeneceğim..

Yalnız kalmak, yalnız yaşamak ve yalnız ölmek.. Gayem bu! Hem, Sevimin dediği gibi, bir kurt yahut ihtiyar bir papağan için bundan başka bir kurtuluş çaresi var mı?

Lâkin bu gece yatağımda müthiş bir kâbüsle saatlerce boğuştu: Güya Sevim en sevdiğim bir arkadaşım Nedime bir sinema locasında, başbaşa dizdizmişler.. Ben de onların karşısındaki locada

Sen ihtiyarladığın zaman...

bunları bir yabancı gibi seyretmek ızdırındaymışım. Beni gördükleri halde tanııyorlardı.

Oyun başladığı zaman, onların locasındaki perde kapanıyor Sevimle Nedim film sonuna kadar ortadan kayboluyorlardı.. Aman Allahım! Bu rezalet ben nasıl tahammül ediyordum? Sanki bütün sinema halkı benimle eğleniyor bana:

— Bak! Metresin kimin kolları arasında yaşıyor?!

Diyor gibi oluyordlardı! Kâbus gittece artmıştı. Aşkımın o kumrusu bir kitap gibi maziye karıştığını zannettiğim halde, onu derin bir uykudan uyanmış bir canavar kadar coşmuş ve köpümüş görüyordum. Artık iradem kaybetmiş koridora fırlamıştım. Şimdi ne yapacaktım? Cebimdeki revolver:

— Beni böyle bir dakika için taşıdığını unutuyor musun? diye haykırıyordu. Bu mantıklı bir sözdü, onu elbette boşuna taşımıyordum, hattâ çekerek, arkasında bin bir rezaletin döndüğü loca kapısını kırıp ağmak ve ikisini de gebertmek lâzımdı! Locanın kapısına vardığım zaman Nedimin şu sözünü işittim:

— Sevim! Yarın ben ihtiyarlarsam bana da mı ihtiyar papağan! diyeceksin?

Sevim cevap veriyordu:

— Hayır! Nedimciğim.. Emin ol ki seni ebediyen seveceğim. Ve başkalarıyla alay ettiğim gibi, seninle alay etmeyeceğim.

Sevim, kolları Nedimi sarmış, onu var kuvvetle sıkıyor ve seviyordu.. Alçak! Benimle yaşadığı zamanlar da bana da tıpkı böyle söylüyor, kollarını teskin edilmeyen bir ihtirasla boynuma dolar:

— Sevgilim! Emin ol ki, seni ebediyen seveceğim.. Ve senden başka bir erkekle yaşamayacağım! derdi.

Bu sahtekâr kadın, benim gibi kim bilir kaç erkeğin kanına girmiş, aşkı ve izzetiniyle eğlenerek servetini ve parasını bitirinceye kadar çalışmış ve sonra eskimiş bir elbise gibi atıp gidiyormuştu. Kâbus gittece bastırıyordu, göğsümde kuvvetli bir elin kalbimi sıkıştırdığını hissediyordum. Muhayyelem bir mahşere dönmüştü. Kendimi bilemiyordum. İçinde yaşadığım manzara değişmiyor, kinim kollarıma kuvvet veriyor ve:

— İntikam al, budala!

Diye beni teşci ediyordu. Birbirlerine sarılmışlardı, sanki bir tek vücuttular. Son bir cesaretle silâhıma davrandım:

— Siziğidi küstahlar! Artık, bu rezalet yetişir!..

Dedim ve locanın kapısını kırarak bu bir tek vücuda ateş ettim..

Gözümü açtığım zaman etrafımda pansiyon sakinlerinden ibaret bir kalabalık gördüm.

— Ne var?

Diye sordum. Onlar da, hayret ve taaccülle birbirlerine bakıp güldürdüler ve:

— Galiba çıldırmışsın.. Zavallı!

Gibi merhamet ifade eden sözler söyliyerek bana acıdırlarını anlatıyorlardı. Bir müddet ben de onlar gibi şaşırıp etrafıma bakındım. Zorla deli olacak değilim ya. Birden muhakememi toplayarak yatağımdan fırladım. Belliydi ki, korkulu rüya görmüştüm. Tabancamı çekiyordum diye bir masa üzerinde bulunan ufak su destisini yere çarpmış ve ortalgı yerinden oynatmışım. Destinin parçaları odanın her tarafına fırlamış ve bardak, yazı takımı gibi masa üstünde ne varsa hepsini yere indirmişti. Oda karmakarışık olmuştu. Gerçi bir delinin odası da bundan daha karışık olamazdı.

Gündüz parkta Sevimle rastladıktan sonra eski hatıraları hatırlamaya çalışarak eve, gelip yatmıştım. Odamın tavanın, dan sarkan lâmba mavi bir kâğıtla sarılmıştı. Bunu, ziyanın gözüme dokunması için yapmıştım. Karyolama uzandığım zaman hava kararmış ve elektrikler yanmıştı.

Bulunduğum pansiyonun önünde iki yüksek ağaç vardı, bazan bunların gölgesi odama akseder ve ben ekseriya duvarda beliren akislerini birer insana benzetirdim. İşte yine bu akşam duvara akseden ağaçların mavi gölgeleri bende kim bilir nasıl bir tesir yaptı ki, yavaş yavaş gözlerim kapandı ve yatağın kenarında uyuyuverdim!..

Şimdi, herkes gibi ben de gülmekten kendimi alamıyordum. Kâbus o derece bastırılmış ki, Nedimin:

— Sevim! Yarın ihtiyarladığın zaman bana da ihtiyar papağan mı diyeceksin?

Suali yine kulaklarımda çınladı.

Kendi kendime:

— Budala çocuk! dedim, merak etme! Sen ihtiyarladığın zaman, o senden daha çirkin birisi olacak!

Günlük bulmaca

Soldan sağa:

1 — Bir şeyin en derin yerinde toplanan (iki kelime). 2 — Millet, kadim ismi. 3 — Yapılmaması hülûfeden (iki kelime). 4 — Bir şeyin budala, garbi Anadolu'da bir kavim. 5 — Cemi edatın tersi, çok güzel kokulu bir madde, parlaklık. 6 — Şarkî Anadolu'da bir nehir, gök. 7 — Sirkat olunan, ters çevirilen. 8 — Evveline gelir. 9 — Bir memleket, bir sual edati. 10 — Temizliğin düşmanı, bir iskambül. 11 — Gülmekten tersi, parça. 12 — Bağışlanma, elbisenin bir kısmının sert olanı. 13 — Sonlar (ceml).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Binanın bölmesini teşkil eden kısma trımanan (iki kelime). 2 — Zaman, bayramdan bir gün evvel. 3 — Ahmaklar (ceml). 4 — Mutlaka rüzgârdır. ters çevirilen. 5 — Açıklık bir yer olur, bir edat. 6 — Kuru ot, zorla alınan vergi. 7 — Rikediği çift sıra (üç kelime). 8 — Bir şeyin okunuşu. 9 — Kargaman ferah. 10 — Bir soru edati. 11 — Bursadan geçen. 12 — Van, gölge. 13 — Bursadan geçen. 14 — nehir, güzel sanat, 10 — Delik açma. 11 — Sahlile ayak basan (iki kelime).

13 No. 1 bulmacamızın halli:

Soldan sağa:

1 — Vadederek, B. 2 — İlgeler, N. 3 — Ran, Vollier, 4 — Adanmış, Oda, 5 — Ner, Nazari, 6 — Emi, 7 — rabi, A, 7 — Lik, Safa, On, 8 — R. la, Azar, 10 — Saryer, Ca, 11 — K. fadar, Sık,